

UZASADNIENIE

Decyzją z 19.02.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. na podstawie art. 114 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z 24.01.2018 r. odmówił W. R. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury przyznanej od 13.02.2008 r. prawomocną decyzją, argumentując, że wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów oraz nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z 28.02.2013 r. Jednocześnie Zakład poinformował, że decyzją z 28.02.2013 r. przeliczono podstawę wymiaru z uwzględnieniem minimalnych wynagrodzeń za okresy 26.11.1966 r. – 23.04.1968 r., 26.01.1970 r. – 27.06.1970 r., 15.09.1970 r. – 31.12.1978 r., 11.03.1992 r. – 31.12.1992 r., 22.04.1997 r. – 13.07.1997 r., 1.01.2008 r. – 16.02.2008 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 76,96%. Organ rentowy wskazał, że okresy zatrudnienia na kontrakcie zagranicznym od 12.05.1982 r. do 31.10.1982 r., 11.11.1982 r. – 30.11.1982 r., 9.05.1983 r. – 26.10.1983 r. zostały zaliczone do stażu pracy decyzją z 13.02.2008 r. Zakład wyjaśnił, że do wyliczenia podstawy wymiaru za okres przebywania na kontrakcie zagranicznym przyjęto wynagrodzenie innego pracownika zatrudnionego na równorzędnym stanowisku. Konkludując ZUS stwierdził, że wobec powyższego świadczenie nadal będzie wypacane w dotychczasowej wysokości.

/decyzja w aktach ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą wnioskodawca złożył od niej odwołanie wnosząc o ponowne ustalenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wysokości wynagrodzeń z lat 1966-1978 i z lat następnych aż do 1990 r., kiedy pracował jako malarz antykorozyjny (z przerwą na odbycie zasadniczej służby wojskowej od 24.04.1968 r. do 16.01.1970 r.) oraz wskazując na świadczenie pracy poza granicami Polski, na którą to okoliczność załączył umowę o pracę dotyczącą świadczenia pracy na terenie RFN, na czas określony od 1.06.1977 r. do 30.10.1977 r. na stanowisku malarza antykorozyjnego przy zabezpieczeniu masztów wysokiego napięcia oraz pismo wnioskodawcy z 18.03.2008 r. do Urzędu Statystycznego w Ł. i odpowiedź w/w (...) na nie z 20.03.2008 r., w którym podano dane dotyczące przeciętnych miesięcznych płac netto w przemyśle uspołecznionym – chemicznym dla Polski w latach 1971-1978.

/odwołanie – k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie

/odpowiedź na odwołanie – k. 8-9/

Na rozprawie w dniu 6.09.2018 r. wnioskodawca poparł odwołanie, zarzucając, że nie przyjęto wynagrodzenia za lata 1966-1970 w Zakładach (...), dodając, że w tym czasie odbył służbę wojskową w latach 1968-1970. Odwołujący wyjaśnił, że okres zatrudnienia w w/w zakładzie pracy został zaliczony jako okres ubezpieczeniowy, jednak nie przyjęto go do obliczenia podstawy wymiaru, argumentując, że powinno być przyjęte wynagrodzenie obowiązujące w przemyśle chemicznym, zaznaczając, że może to być nawet przeciętne miesięczne wynagrodzenie, a jeśli nie to przynajmniej powinno być to minimalne wynagrodzenie obowiązujące w tym czasie. Odwołujący oświadczył, że nie ma dokumentów płacowych za lata 1970-1979. Wnioskodawca złożył zaświadczenia wystawione przez (...) Przedsiębiorstwo (...) z 1974 r. o średnich z 6 miesięcy zarobkach w okresie od listopada 1974 r. do kwietnia 1975 r. na stanowisku malarza w wysokości 6753 zł oraz z 12.05.1975 r. o średnich z 6 miesięcy zarobkach na stanowisku malarza w wysokości 6500 zł, żądając przyjęcia jako wysokości jego średnich zarobków w okresie od 1970 r. do 1979 r. kwoty 6500 zł, dodając, że w tym czasie był też na kontraktach zagranicznych. Skarżący zarzucił, że nie powinny być uwzględniane jego zarobki w 1993 r. przez ZUS przy wyliczaniu podstawy wymiaru jego świadczenia emerytalnego.

Natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e-prot. z 6.09.2018r.:00:00:59,00:01:09,00:01:23-00:14:05, zaświadczenia k. 19/

W piśmie procesowym z 11.03.2019 r. wnioskodawca zakwestionował hipotetyczne wyliczenie wynagrodzenia przez ZUS w latach 1974 i 1975, żądając uwzględnienia w tych latach dostarczonych zaświadczeń o jego średnim wynagrodzeniu, oraz w 1977 r., żądając uwzględnienia umowy o pracę na kontrakcie zagranicznym.

/pismo procesowe wnioskodawcy k. 73/

W odpowiedzi na powyższe ZUS złożył pismo procesowe, w którym wyjaśnił, że nie można na podstawie zaświadczenia o zarobkach z 1974 r. z zakładu (...) odtworzyć wysokości wynagrodzenia odwołującego ponieważ zaświadczenie nie zawiera daty wystawienia i okresu zatrudnienia, dodając, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat wyniósłby 80,60% a wysokość emerytury brutto 1752,30 zł, netto 1461,59 zł. Zakład wyjaśnił, że wynagrodzenie wskazane w zaświadczeniu z 12.05.1975 r. nie mogło zostać uwzględnione ponieważ jest to średnie miesięczne wynagrodzenie oraz nie podano okresu zatrudnienia. Organ wyjaśnił, że wynagrodzenie wskazane w umowie o pracę z 1977 r. jest podane w zagranicznej walucie.

/pismo procesowe ZUS k. 81/

Na rozprawie w dniu 17.09.2019 r. wnioskodawca poparł odwołanie i oświadczył, że nie kwestionuje wyliczenia hipotetycznego ZUS z 5.06.2019 r., natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e – prot. z 17.09.2019 00:00:38, 00:00:46, 00:01:01, 00:01:59, 00:02:36/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. R. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

W dniu 16.01.2008 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

/okoliczność bezsporna, a nadto wniosek w aktach ZUS/

Decyzją z 27.02.2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. ustalił wnioskodawcy uprawnienia do emerytury na dzień 13.02.2008 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 71,29% i został ustalony według najkorzystniejszego wariantu, tj. z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczeni przypadających w latach 1979-1990, 1994, 1999-2002, 2004-2006.

Okresy zatrudnienia na kontrakcie zagranicznym od 12.05.1982 r. do 31.10.1982 r., od 11.11.1982 r. do 30.11.1982 r., od 9.05.1983 r. do 26.10.1983 r., zostały uwzględnione przez Zakład w stażu pracy w w/w decyzji z 27.02.2008 r.

/decyzja k. 64 akt ZUS, wyliczenie wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia k. 63 akt ZUS/

Decyzją z 28.02.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. przeliczył w wyniku rozpoznania wniosku W. R. z 10.01.2013 r. o uwzględnienie kwot minimalnego wynagrodzenia pracowników na podstawie wymiaru, za wskazane okresy pracy, od 1.01.2013 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, ponownie ustalił wysokość emerytury. Zakład uwzględnił za okresy nieudokumentowane wysokością dochodów minimalne wynagrodzenia obowiązujące w sferze gospodarki narodowej za następujące okresy:

- 26.11.1966 r. – 23.04.1968 r.,

- 26.01.1970 r. – 27.06.1970 r.,

- 15.09.1970 r. – 31.12.1978 r.,

- 11.03.1992 r. – 31.12.1992 r.,

- 22.04.1997 r. – 13.07.1997 r.,

- 1.01.2008 r. – 16.02.2008 r.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony według najkorzystniejszego wariantu, tj. z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczeni przypadających w latach 1967, 1971-1974, 1979-1990, 2001, 2006 – 2007 wyniósł 76,96%. Zakład przyjął następujące podstawy wymiaru składek we wskazanych latach:

- 1967 r. 10200 zł,

-1971 r. 12000 zł,

-1972 r. 12000 zł,

-1973 r. 12000 zł,

-1974 r. 13000 zł

-1979 r. 72781 zł,

-1980 r. 98474 zł,

-1981 r. 101477 zł,

-1982 r. 131746 zł,

-1983 r. 157261 zł,

-1984 r. 192739 zł,

-1985 r. 267133 zł,

-1986 r. 269273 zł,

-1987 r. 2941165 zł,

-1988 r. 629395 zł,

-1989 r. 2384752 zł,

-1990 r. 11932405 zł,

-2001 r. 11940,66 zł,

-2006 r. 10700,56 zł,

-2007 r. 13205,99 zł

/decyzja k. 93 akt ZUS, wyliczenie wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia k. 98 akt ZUS /

W dniu 24.01.2018 r. odwołujący złożył wniosek o przeliczenie ponowne wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia oraz załączonych dokumentów, składając: oryginalną umowę o pracę ze (...) Przedsiębiorstwem (...) z 6.05.1983 r. na czas określony od 9.05.1983 r. do 30.06.1983 r. na stanowisku malarza konstrukcji stalowych, aneks do umowy o pracę z 6.05.1983 r. zawarty przez wnioskodawcę z (...) W. na czas określony od 1.07.1983 r. do 31.10.1983 r. (malarz konstrukcji stalowych), kserokopię pisma Urzędu Statystycznego

w Ł. z 20.03.2008 r. zawierające dane dotyczące przeciętnych miesięcznych płac netto w przemyśle uspołecznionym – chemicznym dla Polski w latach 1971-1978.

/wniosek wraz z załączonymi dokumentami w aktach ZUS za nienumerowanymi kartami/

Wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w okresie 26.11.1966 r. – 27.06.1977 r., przy czym w okresie od 24.04.1968 r. do 16.01.1970 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, w związku z czym do czasu podjęcia tejże służby wojskowej pracował w w/w zakładzie pracy do 23.04.1968 r., a po jej zakończeniu wrócił do pracy od 26.01.1970 r.

/niesporne, a nadto świadectwo pracy k. 9-10 akt ZUS/

Zgodnie z oryginalnymi angażami z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) wynagrodzenie odwołującego było ustalane według stawki godzinowej w następującej wysokości we wskazanych okresach:

- 26.11.1966 – 23.04.1968 r. – 8,49 zł/godz.,
- 1.04.1967 r. – 23.04.1968 r. – 10,99 zł/godz.,
- 26.01.1970 r.-27.06.1970 r. – 8,60 zł,

/angaże w oryginalnych aktach osobowych w kopercie za kartą 35: karta przyjęcia k. 33, zaświadczenie k. 26, angaż z 26.01.1970 r. k. 21, karta obiegowa zmiany k. 18/

Wynagrodzenie wnioskodawcy w Zakładach (...) przy zastosowaniu w/w stawek godzinowych i obowiązującej w tygodniowej normie czasu pracy w pełnym wymiarze zatrudnienia wynosiło:

- w 1966 r. 1936 zł,
- w 1967 r. 24234 zł,
- w 1968 r. 8089 zł,
- w 1970 r. 8496 zł.

/wyliczenie ZUS k. 66/

Wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie 15.09.1970 r. – 14.01.1991 r.

Zgodnie z oryginalnymi angażami z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) jego wynagrodzenie było ustalane według stawki godzinowej w okresach w następującej wysokości:

- 15.09.1970 r. – 30.04.1973 r. – 6 zł/godz.,
- 1.05.1973 r. – 30.04.1978 r. 8,50 zł/godz.,
- 1.05.1978 r. – 30.04.1979 r. – 9 zł/godz.,
- 1.05.1979 r. – 31.03.1980 r. – 10,60 zł/godz.
- 1.04.1980 r. – 14.01.1991 r. – 11,50 zł/godz.

Od 1.09.1978 r. do 31.12.1978 r. wnioskodawca otrzymywał dodatek brygadzysty w wysokości 5%.

/akta osobowe wnioskodawcy k. 49, a w nich: umowa na okres próbny k. 23, angaż z 29.05.1973 r. k. 34, angaż z 1.08.1976 r. k. 46, angaż z 15.04.1977 r. k. 47, angaż z 1.09.1978 r. k. 49, angaż z 7.06.1978 r. k. 50, angaż z 10.06.1979 r. k. 51, angaż z 22.04.1980 r. k. 52/

W dn. 31.05.1977r. wnioskodawca zawarł z w/w zakładem (...) umowę o pracę w RFN na okres 1.06.1977 r. do 30.10.1977 r., w której to umowie wynagrodzenie odwołującego ustalono w następujący sposób: 1) stawka miesięczna płacy walutowej w części stałej 885 DM, 2) stawka miesięczna płacy walutowej w części ruchomej 155 DM, 3) dzienna stawka wynagrodzenia złotowego 100 zł/doba, 4) dodatek za warunki szkodliwe, niebezpieczne i uciążliwe 1 zł/godz. W umowie postanowiono, że część ruchomą wynagrodzenia wypłaca się według zasad określonych w załączniku nr 2 do uchwały nr 8 Rady Ministrów z 7.01.1972 r. W wypadkach wprowadzenia akordowego systemu pracy zasady wynagradzania robotników ulegają odpowiedniemu dostosowaniu wg zasad wynikających z uchwały nr 8 Rady Ministrów z 7.01.1972 r.

Nie zachowała się dokumentacja płacowa z tego okresu.

/ okoliczności niesporne, a nadto umowa k. 7/.

Zgodnie z zaświadczeniem wystawionym przez (...) Przedsiębiorstwo (...) z 1974 r. o średnich z 6 miesięcy zarobkach wnioskodawca w okresie od listopada 1974 r. do kwietnia 1975 r. na stanowisku malarza wynosiło ono 6753 zł.

Zgodnie z zaświadczeniem wystawionym przez w/w zakład pracy z 12.05.1975 r. o średnich z 6 miesięcy zarobkach wnioskodawcy na stanowisku malarza wynosiło ono wysokości 6500 zł – nie podano w nim jednak jakiego okresu dotyczy.

/zaświadczenia k. 19/

Wynagrodzenie wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) przy zastosowaniu w/w stawek godzinowych i obowiązującej w tygodniowej normie czasu pracy w pełnym wymiarze zatrudnienia, a od listopada do grudnia 1974 r. średniego miesięcznego wynagrodzenia z w/w zaświadczenia z 1974 r. zaś od stycznia do kwietnia 1975 r. średniego miesięcznego wynagrodzenia z w/w zaświadczenie z 12.05.1975 r., oraz przy uwzględnieniu od 1.09.1978 r. do 31.12.1978 r. dodatku brygadzisty w wysokości 5%, wynosiło:

- w 1970 r. 4200 zł,
- w 1971 r. 14088zł,
- w 1972 r. 14028 zł,
- w 1973 r. 17989 zł,
- w 1974 r. 33107 zł,
- w 1975 r. 37382 zł,
- w 1976 r. 20026 zł,
- w 1977 r. 21676 zł,
- w 1978 r. 21776,40 zł.

/wyliczenie ZUS k. 67-68, 90/

Hipotetyczny wskaźnik podstawy obliczony z 20 najkorzystniejszych lat 1967, 1970-1975, 1979-1990, 2001 wyniósł 86,59% przy przyjęciu stawki godzinowej obowiązującej w tygodniowej normie czasu pracy wynikającej z angaży z

zakładów (...), z tym, że od stycznia do października 1974 r. przyjęto stawki godzinowe 8,50 zł/godz. (16677 zł) oraz od listopada do grudnia 1974 r. zaświadczenie z 1974 r. (16430 zł) co dało 33107 zł, a od maja 1975 r. do grudnia 1975 r. stawki godz. 8,50zł/godz. (13294 zł) oraz od stycznia do kwietnia 1975 r. zaświadczenie z 12.05.1975 r. (240088 zł) co dało 37382 zł, i jest korzystniejszy niż dotychczasowy wskaźnik z 20 lat wynoszący 76,96%, a hipotetyczna emerytura wyniosła 1820,27 zł.

Do obliczenia uwzględniono:

- wynagrodzenia minimalne za okresy nieudokumentowane tj. 10.09.1991 r. – 25.09.1991 r., 1.11.1991 r. – 14.11.1991 r., 11.03.1992 r. – 31.12.1992 r., 1.01.1993 r. – 4.04.1993 r., 22.04.1997 r. – 31.07.1997 r., 1.01.2008 r. – 16.02.2008 r.,
- angaże Anilana z 26.11.1966 – 23.04.1968 r., 26.01.1970 r.-27.06.1970 r., a także zaświadczenia z 1974 r. i z 12.05.1975 r.,
- angaże (...) 15.09.1970 r. – 31.12.1978 r. (od 15.04.1977 r. przyjęto stawkę godzinową w akordzie oraz od 1.09.1978 r. do 31.12.1978 r. dodatek brygadzysty 5%),
- listy płac 1979-1991,
- (...) za 2006 r. i 2007 r.,
- poświadczenie (...), (...),
- zaświadczenia z PUP.

Do w/w hipotetycznego wyliczenia wskaźnika podstawy obliczonego z 20 najkorzystniejszych lat 1967, 1970-1975, 1979-1990, 2001 przyjęto następujące kwoty zarobków wnioskodawcy:

- w 1967 r. 24234 zł,
- w 1970 r. 4200 zł,
- w 1971 r. 14088zł,
- w 1972 r. 14028 zł,
- w 1973 r. 17989 zł,
- w 1974 r. 33107 zł,
- w 1975 r. 37382 zł,
- w 1979 r. 72781 zł
- w 1980 r. 98474 zł
- w 1981 r. 101477 zł
- w 1982 r. 131746 zł
- w 1983 r. 157261 zł
- w 1984 r. 192739 zł
- w 1985 r. 267133 zł

- w 1986 r. 269273 zł
- w 1987 r. 294165 zł
- w 1988 r. 629395 zł
- w 1989 r. 2384752 zł
- w 1990 r. 11932405 zł
- w 2001 r. 11940,66 zł

/hipotetyczne wyliczenie ZUS- k. 65-70, 89-91/

Powyższy stan faktyczny Sąd odtworzył na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron. Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie akt organu rentowego oraz akt osobowych ubezpieczonego z w/w zakładów pracy Anilana i K., a zwłaszcza stawek godzinowych wynikających z angaży z tych zakładów pracy, jak również na podstawie złożonych przez wnioskodawcę zaświadczeń z 1974 r. i 1975 r. o średnich zarobkach odwołującego, w oparciu o które możliwe było ustalenie faktycznie otrzymywanych zarobków wnioskodawcy bez wątpliwości, że zostały one zawyżone.

Sąd uwzględnił, że hipotetyczne wyliczenie wysokości emerytury wnioskodawcy było możliwe jedynie w takim zakresie w jakim załączone do akt dokumenty osobowe pozwoliły ustalić wysokość stawki godzinowej wynagrodzenia skarżącego, albowiem między stronami nie było sporu co do tego, że odwołujący w badanych okresach był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na umowy o pracę. Zaznaczyć należy, że ZUS wyliczył ostatecznie 5.06.2019 r. hipotetyczny wskaźnik podstawy i emeryturę skarżącego zgodnie z wezwaniem Sądu przy uwzględnieniu znanej wysokości stawek godzinowych odwołującego, a także w/w zaświadczeń o średnich miesięcznych zarobkach skarżącego z 1974 r. i 1975 r. Wnioskodawca nie kwestionował ostatecznie poprawności tych wyliczeń z 5.06.2019 r., w których ZUS uwzględnił również średnie zarobki skarżącego wynikające z zaświadczeń z 1974 r. i z 1975 r., a Sąd także nie znalazł podstaw by podważyć wyliczenia hipotetyczne ZUS w tym przedmiocie. Wbrew zarzutom ZUS co do wartości dowodowej tych zaświadczeń zdaniem Sądu pozwalają one odtworzyć w sposób pewny zarobki skarżącego. W zaświadczeniu z 1974 r. podano konkretne miesiące i kwoty zarobków wnioskodawcy, a zaświadczenie z 12 maja 1975 r. w ocenie Sądu dotyczy bezpośrednio 6 miesięcy przed jego wystawieniem, co również pozwala ustalić w sposób pewny faktyczne wynagrodzenie skarżącego. Powyższe oznaczają, że są to pełnowartościowe dowody w sprawie.

Reasumując - analizując możliwości odtworzenia wysokości rzeczywistych zarobków skarżącego w spornych okresach zatrudnienia, w świetle całokształtu materiału dowodowego Sąd zważył, że poza w/w zakresem w jakim dokumenty osobowe zezwalają na ustalenie wysokości stawki godzinowej wynagrodzenia skarżącego, który bezspornie był w badanych okresach zatrudniony w pełnym zakresie czasu pracy oraz stały dodatek brygadzysty w wysokości 5% w okresie od 1.09.1978 r. do 31.12.1978 r. a także zaświadczenia z 1974 r. i 1975 r. o średnim miesięcznym wynagrodzeniu - nie ma żadnych innych dowodów dających możliwości odtworzenia faktycznych wysokości wynagrodzeń odwołującego w spornych okresach w sposób pewny.

Sąd nie dał w szczególności wiary wersji odwołującego co do wysokości wynagrodzenia w RFN od 1.06.1977 r. do 30.10.1977 r., albowiem brak jakichkolwiek dowodów dających możliwość ustalenia w jakiej faktycznie wysokości uzyskiwał on wówczas wynagrodzenie, gdyż w umowie z 31.05.1977 r. /k. 7/, ustalono stawkę miesięczną płacy walutowej w części stałej i stawkę miesięczną płacy walutowej w części ruchomej w markach co nakazuje uznać, że twierdzenia odwołującego w tym zakresie są nieudowodnione.

Sąd pominął złożone przez wnioskodawcę pismo z Urzędu Statystycznego ZUS w Ł. podające średnie miesięczne place netto w przemyśle uspołecznionym chemicznym dla Polski w latach 1971-1978, albowiem nie jest możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia dla danej grupy zawodowej,

gdyż uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy (wyrok SN z 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Lex nr 390123), o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się jedynie w części zasadne, a w pozostałym zakresie podlega oddaleniu.

W myśl art. 27 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchyczenia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Wskazane wyżej „ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 114 Ustawy emerytalnej istniejące przed wydaniem decyzji mogą być okolicznościami wcześniej nieuwzględnionymi przez ZUS przy czym nie to jest istotne czy organ ten nie uwzględnił ich z własnego zaniedbania czy winy strony (por. wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy z dnia 15 października 2015 roku w sprawie I UK 461/17 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 czerwca 2015 roku w sprawie III AUa 1453/14 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 października 2013 roku w sprawie III AUa 136/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 października 2013 roku w sprawie III AUa 184/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej).

W przypadku „ujawnionych okoliczności” wskazanych w art. 114 tej Ustawy nie muszą być afirmowane cechą „nowości”, a wystarczającym jest aby miały wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego Izby Pracy z dnia 20 lutego 2014 roku w sprawie III UK 63/13 opublikowany w L. do art. 114 Ustawy emerytalnej).

Na mocy art. 111 ust. 1 możliwe jest ponowne obliczenie wysokości emerytury lub renty od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15 ustawy, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Na podstawie art. 15 ust. 1 podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5.

W myśl ust. 2a art. 15 jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. obowiązuje od 23 listopada 2011 r. i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie. Zastąpiło ono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49, ze zm.), które dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości określało w sposób podobny. I tak zgodnie z § 20 pkt. 1 rozporządzenia z dnia

7 lutego 1983 r. środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Orzeczenia Sądu Najwyższego jakie zapadły jeszcze na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są zgodne co do tego, że ograniczenie co do środków dowodowych wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 KPC), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego /por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 1997 r. II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342; wyrok Sądu Najwyższego z 14 czerwca

2006 r. I UK 115/06, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2007, Nr 17-18, poz. 257, str. 753/.

Należy też podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest jednak obowiązany w postępowaniach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo - płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego. W związku z tym to na ubezpieczonym spoczywał ciężar dowodzenia i udokumentowania podnoszonych twierdzeń. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki wnioskodawca powinien udowodnić, że w spornym okresie uzyskiwał wynagrodzenie w konkretnie określonej wysokości oraz to, że od wynagrodzenia tego była odprowadzana składka. /wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.08.2016 r. III AUa 1723/15 LEX nr 2149641/.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 18.01.2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z 17.12.1996r., I CKU 45/96 (OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7.10.1998 r., II UKN 244/98 (OSNAPiUS 1999/20/662), Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z 15.03.2006 r. w sprawie III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Orzeczenia Sądu Najwyższego jakie zapadły jeszcze na gruncie powołanego powyżej Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. są zgodne co do tego, że ograniczenie co do środków dowodowych wynikające z § 20 tego Rozporządzenia obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowadniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż w postępowaniu sądowym nie obowiązuje ograniczenie co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określanych w § 20 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku (wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, Lex nr 32696). W sprawach emerytalno – rentowych wyliczenie wysokości świadczenia może nastąpić jedynie na podstawie zarobków faktycznie otrzymanych i to tych, od których istniał obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenie społeczne, co wynika jednoznacznie z treści art.15 ww. Ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W postępowaniu cywilnym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawie o wysokość emerytury możliwe jest dopuszczenie i przeprowadzenie wszelkich dowodów, w tym także dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania samego ubezpieczonego lub innych pracowników. Nie jest jednak możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego, bowiem uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy (wyrok SN z 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Lex nr 390123). Co za tym idzie, zasada obliczania świadczeń w oparciu o rzeczywiste zarobki nie może zostać zastąpiona domniemaniem wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym. Zgodnie zaś ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 9.01.1998 r. (II UKN 440/97, Lex nr 34199), przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny.

Prymat nadany dokumentacji pracowniczej prowadzi do gradacji mocy dowodowej polegającej na tym, że dokumentacja ta stanowi podstawę weryfikacji pozostałych dowodów przedłożonych przez strony. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków oraz strony - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego (wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, Lex 32696; wyrok Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, Lex 303869). Przy czym nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń ubezpieczonego. Twierdzenia te muszą być udowodnione.

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela ww. stanowiska, podobnie jak stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 3.09.2013 r., III AUa 303/13 (Lex nr 1366097), że Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń i uśrednień. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa. Podkreślić bowiem należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą a jego konkretnym pracownikiem.

Sąd też złożone przez wnioskodawcę dane z Urzędu Statystycznego w Ł. /k. 6/ nie mogły stanowić dowodu w oparciu, o który możliwe byłoby przyjęcie, że faktycznie uzyskiwał on takie zarobki.

Rzeczą sądu w sprawach o wysokość emerytury jest bowiem dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wykazane muszą być w sposób nie budzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości i co do odprowadzonych od nich składek na ubezpieczenie społeczne. Nie można natomiast przyjmować wysokości wynagrodzenia opartego wyłącznie na przypuszczeniach, czy też twierdzeniach ubezpieczonego, jak też dowodach niejasnych, gdyż .bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa ubezpieczeń społecznych nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzeń w sposób przybliżony. /tak trafnie wyrok SA w Łodzi z dnia 19.10.2016, III AUa 2185/15LEX nr 2152862/.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą Sądów Okręgowych, Apelacyjnych i Sądu Najwyższego w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację z akt osobowych, taką jak min.: umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia uwzględniając tylko „pewne” składnik wynagrodzenia, wypłacane w danym okresie stale i w określonej wysokości przy przyjęciu wymiaru czasu pracy udowodnionego przez ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 11.12.2017 r. III AUa 1071/16, LEX nr 2423321, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.08.2016 r. III AUa 1723/15, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24.05.2016 r. III AUa 119/16, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 29.10.2015 r. III AUa 822/15, L., wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z 18.09.2013 r. V U 466/13, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12.02.2013 r. III AUa 1024/12, L.).

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje jakakolwiek niepewność czy nie zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy, a następnie kwoty świadczenia emerytalnego.

W niniejszej sprawie Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące dowód oraz analizę zachowanych oryginalnych akt osobowych skarżącego z badanych okresów zatrudnienia w zakładach pracy Anilana i K., a także złożone zaświadczenia o średnich zarobkach wnioskodawcy wystawione przez zakład pracy K. w 1974 r. i 12.05.1975 r., a nadto załączoną umowę z 31.05.1977 r. o pracę na kontrakcie w RFN, co pozwoliło w sposób wszechstronny przeanalizować zasadność jego żądania.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że możliwym jest przyjęcie w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) jego wynagrodzenie ustalonego według stawki godzinowej w następującej wysokości: od 26.11.1966 r. do 23.04.1968 r. – 8,49 zł/godz., od 1.04.1967 r. do 23.04.1968 r. – 10,99 zł/godz., od 26.01.1970 r. do 27.06.1970 r. – 8,60 zł, zaś

w zakładach (...) według stawki godzinowej w wysokości: od 15.09.1970 r. do 30.04.1973 r. – 6 zł/godz., od 1.05.1973 r. do 30.04.1978 r. 8,50 zł/godz., od 1.05.1978 r. do 30.04.1979 r. – 9 zł/godz., od 1.05.1979 r. do 31.03.1980 r. – 10,60 zł/godz., od 1.04.1980 r. – 14.01.1991 r. do 11,50 zł/godz. oraz dodatku brygadzysty w wysokości 5%, który wnioskodawca otrzymywał od 1.09.1978 r. do 31.12.1978 r., a nadto średnich miesięcznych zarobków od listopada do grudnia 1974 r. wynikających z zaświadczenia z 1974 r. oraz średnich miesięcznych zarobków od stycznia do kwietnia 1975 r. wynikających z zaświadczenia z 12.05.1975 r.

Wnioskodawca wynagrodzeń wyliczonych ostatecznie 5.06.2019 r. przez ZUS na podstawie stawek godzinowych wynikających z oryginalnych akt osobowych z obu w/w okresów zatrudnienia, a także przyjętych z zaświadczeń z 1974 r. i z 1975 r. średnich miesięcznych wynagrodzeń odwołujący nie kwestionował. Nie ulega wątpliwości, że w badanych okresach ubezpieczony świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy i z pewnością otrzymywał wynagrodzenie w wysokości co najmniej określonej zgodnie ze angażami wystawionymi przez zakład pracy, a nadto, że uzyskiwał średnie wynagrodzenia miesięczne w kwotach wynikających z w/w zaświadczeń w okresach, za które zostały one wystawione.

Co wynagrodzeń obliczonych zgodnie ze stawkami godzinowymi to przyjęto normatywny czas pracy z uwagi na brak dostatecznych dowodów, że wnioskodawca wykonywał pracę ponad przewidziane normy i w jakim zakresie. Należy zauważyć, że w objętych sporem okresach zatrudnienia, odwołujący był w obu w/w zakładach pracy zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy a normy czasu pracy określały przepisy prawa pracy. Na mocy art. 1 ustawy z 18.12.1919 r. „o czasie pracy w przemyśle i handlu” (tj. Dz.U. z 1933 r., Nr 94, poz.734) czas pracy wszystkich pracowników, zatrudnionych na mocy umowy w przemyśle, handlu, górnictwie, komunikacji i przewozie oraz innych zakładach pracy, choćby na zysk nie obliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, niezależnie od tego, czy te zakłady pracy są własnością prywatną, czy państwową, czy też organów samorządowych wynosi bez wliczenia przerw odpoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę, w sobotę 6 godzin na dobę i nie może przekraczać 46 godzin na tydzień. Zgodnie zaś z art. 129 § 1 kp w brzmieniu obowiązującym od 1.01.1975 r. czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 46 godzin na tydzień.

Nie zachowały się natomiast listy płac z badanych okresów. Sąd nie neguje temu, że wnioskodawca mógł otrzymywać zasadnicze wynagrodzenie w wyższych kwotach niż to wynika z wyliczeń ZUS – rzecz jednak w tym, że nie ma żadnych dowodów na to w jakiej konkretnej kwocie otrzymywał on wynagrodzenia zasadnicze, przez co w tej części jego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazać należy, że w przypadku braku innych dokumentów zwłaszcza płacowych wiarygodnym potwierdzeniem wysokości otrzymywanego wynagrodzenia mającym decydujące znaczenie są stawki przyjęte w zachowanej dokumentacji osobowej pracownika. Ciężar dowodu niewątpliwie w tej sytuacji spoczywa na wnioskodawcy zgodnie z

treścią przepisu art. 6 k.c., który był należycie pouczony o w trybie art. 5 k.p.c. o treści art. 6 k.c. na przykładach przez Sąd. Dodać należy, że dokumentacja płacowa z badanych okresów nie istnieje.

Zgodnie z ustaloną linią orzeczniczą Sądów Okręgowych, Apelacyjnych i Sądu Najwyższego w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację z akt osobowych, taką jak min.: umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia uwzględniając tylko „pewne” składnik wynagrodzenia, wypłacane w danym okresie stale i w określonej wysokości przy przyjęciu wymiaru czasu pracy udowodnionego przez ubezpieczonego co też Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie uczynił za w/w okresy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 11.12.2017 r. III AUa 1071/16, LEX nr 2423321, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.08.2016 r. III AUa 1723/15, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24.05.2016 r. III AUa 119/16, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 29.10.2015 r. III AUa 822/15, L., wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z 18.09.2013 r. V U 466/13, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 12.02.2013 r. III AUa 1024/12, L.).

Reasumując – w świetle dostępnej dokumentacji osobowej skarżącego możliwym było jedynie odtworzenie jego zarobków w sposób pewny zgodnie z angażami pochodzącymi z okresów zatrudnienia w zakładach (...), w których podano stawkę godzinową, a także w zakładzie (...) stały dodatek brygadzysty w wysokości 5% miesięcznie, a nadto zaświadczeń o jego własnych średnich zarobkach z 1974 r. i z 1975 r. wystawionych przez zakład (...), przy przyjęciu pełnego wymiaru czasu pracy.

Przy takich zasadach hipotetyczny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 86,59% z lat ustalony z lat: 1967 r., 1970 r.-1975 r., 1979 r.-1990 r. i 2001 r., który jest korzystniejszy od dotychczasowego w wysokości 76,96%, a wartość świadczenia emerytalnego na dzień 1.07.2017r. wynosi 1820,27 zł, a zatem jest korzystniejsza od dotychczasowej kwoty emerytury 1519,42 zł.

Powyższe wyliczenie zostało dokonane przez organ rentowy. Wnioskodawca nie kwestionował tego wyliczenia.

Dalej idące roszczenie odwołującego nie zostało przez niego udowodnione co do wysokości jego faktycznych zarobków i nie mogło zostać uwzględnione.

Nie można bowiem przyjąć średnich zarobków w danej grupie zawodowej, tak jakby tego chciał skarżący, albowiem stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem, a nadto wynagrodzeni musi być odtworzone w sposób pewny co do wysokości w taki sposób, aby nie zachodziła wątpliwość, że jego wysokość została zawyżona. Stąd Sąd pominął złożone przez skarżącego pismo z Urzędu Statystycznego w Ł. o średnich zarobkach w przemyśle uspołecznionym chemicznym dla Polski w latach 1917-1978 /k. 8/.

Sąd uznał także, że nie ma możliwości odtworzenia w sposób pewny zarobków skarżącego na podstawie umowy o pracę z 31.05.1977 r. zawartej z zakładem (...) o pracę w RFN od 1.06.1977 r. do 30.10.1977 r., w której wynagrodzenie zostało ustalone według stawki miesięcznej płacy walutowej w części stałej i ruchomej określonych w markach niemieckich, bowiem brak jakichkolwiek dowodów dających możliwość ustalenia w jakiej faktycznie uzyskiwał je wysokości, co nakazuje uznać, że twierdzenia wnioskodawcy w tym zakresie są nieudowodnione.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną i przeliczył emeryturę wnioskodawcy od dnia 1 stycznia 2018 roku przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wysokości 86,59%, ustalonego z lat: 1967 r., 1970 r.-1975 r., 1979 r.-1990 r. i 2001 r., a w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako niezasadne, o czym orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z aktami rentowymi.

17 X 2019 roku.